

Sitruunakääpä

Citronporing

Antrodiella citrinella

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Sitruunakääpä on yksivuotinen, pienikokoinen ja selvärajainen kääpä. Kasvaessaan se laajenee alustallaan puoliympyrän muotoisesti. Kääpä on kauttaaltaan puhtaan vaalean sitruunankeltainen, tuoreena sitkeä ja kuivana kova. Se on hajuuton ja mauton. Pillipinta on tasainen, ja pieniä, pyöreitä pilillejä on 3–5 millimetrillä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Sitruunakääpä viihtyy vanhojen metsien kosteissa paikoissa, joissa on runsaasti eri-ikäisiä maapuita ja kantokääpiä. Se kasvaa yleisimmin kuuseen, jonka kantokääpä (*Fomitopsis pinicola*) on ensin lahottanut. Sitruunakääpä kasvaa usein lahonneen kantokäävän itiöemän päällä. Sitruunakääpää on tavattu lähes koko maassa, mutta sen esiintyminen painottuu Itä- ja Pohjois-Suomen vanhoihin metsiin.

Nykytila ja uhkatekijät

Sitruunakääpä on harvinaistunut runsaasti lahoppuuta sisältävien vanhojen metsien vähennyttyä ja sirpaloiduttua. Suuri osa kasvupaikoista sijaitsee suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Sitruunakäävän esiintymispaikka tulisi rajata kokonaan metsänkäsitteilyn ulkopuolelle ja esiintymispaikan ympäristö säilyttää jatkuvasti peitteisenä. Lähialueiden eri-ikäiset kuolleet ja kuolevat puut, etenkin kuuset tulisi säästää, jotta sitruunakäävälle elintärkeä lahoppuujatkumo ei katkeaisi.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen kääväkkäiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuseo, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Jorma Pennanen